

Opinia Komitetu Regionów „Wzmocnienie obywatelstwa UE poprzez propagowanie praw wyborczych obywateli UE”

(2013/C 62/06)

KOMITET REGIONÓW

- Podkreśla znaczenie uczestnictwa obywateli w życiu demokratycznym UE, przede wszystkim w kraju zamieszkania. Obywatelstwo UE, włączając obywateli w proces integracji UE oraz we współdecydowanie polityczne w kraju zamieszkania, wnosi wkład w rozwój demokracji europejskiej.
- Zwraca uwagę na to, że poczucie przynależności jest bardzo ważne, jeśli Unia Europejska ma stać się w oczach obywateli bardziej konkretnym bytem. Dlatego też trzeba wzmocnić to poczucie, uwrażliwić obywateli na omawiane kwestie oraz bezustannie czynić wysiłki, by zbliżyć Unię Europejską do jej obywateli za pośrednictwem dostępnych możliwości działania i instrumentów.
- Zwraca uwagę na pierwszoplanową rolę, jaką odgrywają samorzady lokalne i regionalne w nieustannym promowaniu i wzmacnianiu zrozumienia idei obywatelstwa europejskiego i praw, które się z nim wiążą. Jako poziom władzy najbliższy obywatelom Unii samorzady te mogą w największym stopniu przyczynić się do rozwoju demokracji przedstawicielskiej i do lepszego pojmowania korzyści wynikających z integracji europejskiej.
- Podkreśla, jak ważne jest, by z myślą o wyborach europejskich w 2014 r. lepiej uświadomić wszystkim obywatelom UE, jakie są ich prawa oraz jakie prawa wyborcze im przysługują w państwie członkowskim, na którego terytorium mieszkają, oraz ułatwić korzystanie z tych praw.
- Zwraca się, w duchu zasady pomocniczości, do państw członkowskich, aby z myślą o zapewnieniu możliwości korzystania z praw wyborczych, umożliwiły uczestnictwo nie tylko w wyborach lokalnych, ale także regionalnych.
- Proponuje, by z należyтым poszanowaniem zasady pomocniczości państwa członkowskie rozważyły środki, które umożliwiłyby powiązanie terminów wyborów samorządowych z wyborami do Parlamentu Europejskiego. Uważa, że mogłoby to uwrażliwić obywateli UE na wpływ wyborów lokalnych i regionalnych na ich codzienne życie.

Sprawozdawca: György GÉMESI (HU/PPE), burmistrz miasta Gödöllő

Opinia Komitetu Regionów – Wzmocnienie obywatelstwa UE poprzez propagowanie praw wyborczych obywateli UE

I. ZALECENIA POLITYCZNE

KOMITET REGIONÓW

Obywatelstwo europejskie a prawa wyborcze

1. Zobowiązuje się do propagowania realizacji przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz obywatelstwa europejskiego.

2. Wyraża zadowolenie z ogłoszenia roku 2013 Europejskim Rokiem Obywateli. Obywatelstwo europejskie będzie w centrum uwagi podczas tego roku, który będzie dobrą okazją do zwiększenia wysiłków mających na celu promowanie udziału w wyborach na różnych szczeblach, z udziałem samorządów terytorialnych i zainteresowanych organów krajowych, a także głównych podmiotów życia politycznego i obywateli państw członkowskich.

3. Podziela zdanie, że dwudziesta rocznica wprowadzenia obywatelstwa europejskiego w traktacie z Maastricht oraz Europejski Rok Obywateli 2013 to doskonała sposobność do zwrócenia uwagi społeczeństwa na prawa i obowiązki wynikające z obywatelstwa europejskiego oraz do tego, by zadbać o pełne stosowanie lub wzmocnienie praw obywateli, a w szczególności ich praw wyborczych.

4. Uważa za niezbędne, by przyczynić się do propagowania obywatelstwa europejskiego i praw obywateli, do promowania i pełnego wdrożenia przewidzianego w traktacie lizbońskim czynnego i biernego prawa wyborczego obywateli Unii oraz do zachęcania do udziału w wyborach poprzez zagwarantowanie wypełniania i przestrzegania praw wynikających z obywatelstwa UE.

5. Przypomina, że europejska inicjatywa obywatelska – instrument wprowadzony Traktatem z Lizbony – tworzy nowe prawo do demokratycznego udziału na szczeblu UE, które powinno odegrać istotną rolę w staraniach na rzecz nadania obywatelstwu europejskiemu realnego wymiaru. W związku z tym wzywa Komisję Europejską, by podjęła wszelkie niezbędne działania zmierzające do promowania tego instrumentu.

6. Podkreśla znaczenie uczestnictwa obywateli w życiu demokratycznym UE, przede wszystkim w kraju zamieszkania. Obywatelstwo UE, włączając obywateli w proces integracji UE oraz we współdecydowanie polityczne w kraju zamieszkania, wnosi wkład w rozwój demokracji europejskiej⁽¹⁾.

7. Zwraca uwagę na to, że poczucie przynależności jest bardzo ważne, jeśli Unia Europejska ma stać się w oczach obywateli bardziej konkretnym bytem. Dlatego też trzeba wzmocnić to poczucie, uwrażliwić obywateli na omawiane kwestie oraz bezustannie czynić wysiłki, by zbliżyć Unię Europejską do jej obywateli za pośrednictwem dostępnych możliwości działania i instrumentów.

8. Podkreśla, że Komisja Europejska, Parlament Europejski i samorządy terytorialne ze wszystkich państw członkowskich powinny współpracować w celu propagowania obywatelstwa UE.

9. Podkreśla po raz kolejny, że ustanowienie rzeczywistej przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości ma szczególne znaczenie w służbie obywatelom w świecie, w którym mobilność stale wzrasta⁽²⁾, oraz że prawo do swobody przemieszczania się w tej przestrzeni to kluczowy aspekt obywatelstwa europejskiego.

10. Podkreśla, że każdy obywatel Unii ma prawo głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych oraz w wyborach do Parlamentu Europejskiego w państwie członkowskim, w którym ma miejsce zamieszkania, na takich samych warunkach jak obywatele tego państwa⁽³⁾.

11. Zauważa, że choć ordynacje wyborcze poszczególnych państw członkowskich zostały już zharmonizowane zgodnie z właściwymi dyrektywami UE, wciąż istnieje wiele przeszkód utrudniających w praktyce pełne korzystanie z praw wyborczych⁽⁴⁾. Kwestie te podkreśliła Komisja Europejska w opublikowanych sprawozdaniach ze stosowania dyrektyw 94/80/WE i 93/109/WE⁽⁵⁾.

12. Przyjmuje z zadowoleniem działania podjęte przez Komisję Europejską, mające na celu usunięcie przeszkód utrudniających korzystanie z praw związanych z obywatelstwem europejskim. W tym kontekście wyraża jednak ubolewanie, że niektórzy obywatele UE nie są w stanie korzystać z pełni swoich praw obywatelskich, ponieważ ustawodawstwo obowiązujące w niektórych państwach członkowskich pozbawia praw wyborczych obywateli, którzy mieszkają lub mieszkali poza państwem pochodzenia. Wzywa Komisję, by zachęcała państwa członkowskie UE do zagwarantowania tego fundamentalnego prawa demokratycznego wszystkim obywatelom UE.

⁽²⁾ CdR 201/2009.

⁽³⁾ Art. 39 i 40 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (2010/C 83/02) oraz art. 20 ust. 2 lit. b) i art. 22 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

⁽⁴⁾ Dyrektywy 94/80/WE i 93/109/WE.

⁽⁵⁾ COM(2012) 99 final; COM (2010) 605 final

⁽¹⁾ CdR 355/2010.

13. Popiera opracowanie i opublikowanie przez Komisję Europejską w 2013 r., z okazji Europejskiego Roku Obywateli, sprawozdania, w którym przedstawione zostaną postępy osiągnięte od czasu wydania w 2010 r. sprawozdania dotyczącego obywatelstwa europejskiego oraz zalecone zostaną nowe działania; proponuje swą współpracę przy opracowywaniu tego sprawozdania.

14. Zwraca uwagę na pierwszoplanową rolę, jaką odgrywają samorządy lokalne i regionalne w nieustannym promowaniu i wzmacnianiu zrozumienia idei obywatelstwa europejskiego i praw, które się z nim wiążą. Jako poziom władzy najbliższy obywatelom Unii samorządy te mogą w największym stopniu przyczynić się do rozwoju demokracji przedstawicielskiej i do lepszego pojmowania korzyści wynikających z integracji europejskiej. Powinny temu towarzyszyć konkretne działania informacyjne i edukacyjne.

15. Przypomina, że demokracja lokalna i regionalna musi zapewniać solidne podstawy niezbędne do rozwoju silnej i trwałej demokracji na różnych szczeblach oraz że ma ona w związku z tym kluczowe znaczenie dla szerokiego uczestnictwa obywateli w wyborach lokalnych i regionalnych oraz dla korzystania przez nich z przysługujących im praw wyborczych. Kwestią zasadniczą jest również propagowanie przez samorządy lokalne i regionalne w ramach ich kompetencji wychowania demokratycznego i obywatelskiego oraz oparcie go na prawdziwych doświadczeniach z codziennego życia obywateli uczestniczących w procesach demokratycznych oraz na kulturze demokratycznych rządów.

16. Zachęca obywateli Unii Europejskiej do udziału w życiu lokalnym i politycznym oraz do korzystania z praw wyborczych, respektując ich swobodę do samodzielnego decydowania o tym, czy będą uczestniczyć w wyborach lokalnych i europejskich organizowanych w państwie, w którym zamieszkują. Sądzi, że aby obywatele UE mogli w tym kontekście dokonać świadomego wyboru, ważne jest, by w sytuacjach transgranicznych odpowiednio informować ich o prawach, które im przysługują w państwie, na którego terytorium mieszkają.

17. Wyraża zadowolenie z tego, że w programie sztokholmskim⁽⁶⁾ także uznano za priorytet stosowanie w praktyce podstawowego prawa, jakim jest swoboda przemieszczania się, a w tych ramach także promowanie i wzmocnienie praw wyborczych obywateli oraz podniesienie frekwencji wyborczej. Zgadza się, że nie można się ograniczyć jedynie do przyznania omawianych praw, ale trzeba też sprawić, by obywatele mogli z nich swobodnie korzystać. W ramach priorytetów politycznych, które wyznaczył sobie na rok 2012, Komitet Regionów „podtrzymuje swe zobowiązanie do udziału w pełnej realizacji celów sztokholmskiego programu i planu działania”⁽⁷⁾.

18. Wyraża zadowolenie z woli Komisji Europejskiej, by wspólnie z Komitetem Regionów, samorządami terytorialnymi i ich stowarzyszeniami utworzyć nieformalną platformę, która ma sprzyjać bezpośredniemu dialogowi na temat konkretnej realizacji praw wyborczych. Celem takiego działania byłoby ułatwienie i stymulowanie debaty i dialogu w sprawie obywatelstwa europejskiego, wskazanie głównych pytań i trudności oraz zachęcanie do wymiany doświadczeń i najlepszych praktyk.

19. Podkreśla, że w programie Komitetu Regionów na rok 2013⁽⁸⁾ znalazły się liczne działania, które mają propagować wśród obywateli UE wiedzę o przysługujących im prawach wyborczych oraz zachęcać ich do korzystania z tych praw.

20. Przypomina, że w 2013 roku, który jest Europejskim Rokiem Obywateli, Komitet Regionów podejmie, w ścisłej współpracy z innymi instytucjami UE, a w szczególności z Komisją Europejską, liczne działania, które obejmować będą m.in. rozpowszechnianie informacji, prezentacje oraz wizyty członków Komitetu Regionów w szkołach i na wyższych uczelniach, warsztaty, debaty publiczne i sesje w urzędach miast oraz wydarzenia medialne z udziałem lokalnych dziennikarzy na temat prawa do swobodnego przemieszczania się, praw wyborczych i roli samorządów terytorialnych, udostępnianie w internecie informacji o tych działaniach oraz dokumentacji dotyczącej paszportu obywatela UE we wszystkich językach urzędowych, a także prezentowanie na dorocznej konferencji EuroPCom najlepszych praktyk w dziedzinie zdecentralizowanej komunikacji na temat UE.

Wybory lokalne i wybory do Parlamentu Europejskiego

21. Podkreśla, że zgodnie ze sprawozdaniem Komisji Europejskiej⁽⁹⁾ wyborcy mieszkający na terytorium państwa członkowskiego, którego nie są obywatelami, średnio częściej uczestniczą w wyborach lokalnych niż europejskich⁽¹⁰⁾; jest to istotna informacja i wskazane byłoby przeprowadzenie dalszych badań tego zagadnienia. Pokazuje w każdym razie, że problemy lokalne są dla obywateli istotne i mobilizują część z nich do zaangażowania się. Należy wykorzystywać ten impuls oraz zbadać, jakie czynniki mogłyby zmotywować obywateli do zaangażowania się w politykę UE oraz do udziału w wyborach europejskich.

22. Podkreśla, że także w ramach wyborów lokalnych wyzwaniem pozostaje zwiększenie frekwencji wyborczej oraz sprawienie, by obywatele UE posiadający prawa wyborcze w pełni z nich korzystali.

23. Jest zdania, że odpowiedź na pytanie obywateli, po co mieliby głosować w wyborach, znacznie ułatwiłaby realizacja projektów adresowanych do różnych pokoleń, aby zachęcić obywateli do udziału w wyborach lokalnych i europejskich, wzbudzić w nich poczucie przynależności do społeczności oraz uświadomić im korzyści płynące z udziału w wyborach, poprzez odgrywanie scenek dotyczących spraw związanych z wyborami, wymianę doświadczeń, wykorzystanie różnych kanałów informacyjnych oraz podkreślanie znaczenia decyzji podejmowanych na szczeblu lokalnym i na szczeblu całej Unii dla codziennego życia obywateli w danej miejscowości lub na danym obszarze.

24. Podkreśla, że niezbędne będą dodatkowe wysiłki na wszystkich poziomach sprawowania władzy, aby zwiększyć frekwencję wyborczą i liczbę obywateli na listach wyborców. Uważa, że konieczne jest wsparcie działań służących zaradzeniu brakowi informacji na temat praw i procedur wyborczych, trudnościom z rejestracją oraz barierom językowym.

⁽⁶⁾ Dokument Rady nr 17024/09, przyjęty przez Radę Europejską na szczycie w dniach 10–11 grudnia 2009 r.

⁽⁷⁾ CdR 361/2011 fin.

⁽⁸⁾ R/CdR 1030/2012 pkt 7.

⁽⁹⁾ COM(2012) 99 final.

⁽¹⁰⁾ Z wyjątkiem kilku stolic podczas ostatnich wyborów: Aten, Budapesztu, Kopenhagi i Rygi.

25. Zaleca uproszczenie procedur administracyjnych i wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia właściwych usług elektronicznych umożliwiających obywatelom UE korzystanie z praw wyborczych, zwłaszcza jeśli chodzi o wpis na listę wyborców, oraz popiera służącą temu wymianę najlepszych praktyk.

26. Popiera stanowisko i działania Komisji Europejskiej mające na celu umożliwienie automatycznej rejestracji na listach wyborców podczas zgłaszania miejsca zamieszkania oraz podkreśla, że administracyjne ułatwienie wpisu na listę wyborców może skuteczniej przyczynić się do integracji i może być jednym z czynników, które sprawią, że obywatele będą korzystali ze swych praw wyborczych.

27. Zachęca państwa członkowskie, by wniosły wkład w wymianę i rozpowszechnianie doświadczeń poprzez współpracę z samorządami lokalnymi i regionalnymi oraz poprzez przygotowanie sprawozdań i analiz sytuacji w celu oceny skuteczności transpozycji i wdrażania prawodawstwa Unii Europejskiej. Materiały te należy udostępnić obywatelom za pomocą odpowiednich systemów informacji i rozpowszechniania.

28. Uznaje za niezbędne, by w oparciu o zasadę wielopoziomowego sprawowania rządów nawiązać skuteczną współpracę między różnymi poziomami władzy w państwach członkowskich, co pozwoli znaleźć prawne rozwiązanie problemów, które mogą wynikać ze stosowania krajowych przepisów dotyczących warunków korzystania z praw wyborczych, oraz uwzględnić propozycje rozwiązań technicznych.

29. Wzywa państwa członkowskie do usunięcia przeszkód także w korzystaniu z biernego prawa wyborczego i umożliwienia również obywatelom UE, którzy nie są obywatelami państwa, w którym mieszkają, kandydowania w wyborach i angażowania się w życie polityczne.

30. Zaleca państwom członkowskim utworzenie punktów kontaktowych, aby ułatwić gromadzenie i regularną ocenę danych na temat udziału obywateli europejskich, którzy są obywatelami innego państwa niż to, w którym mieszkają, a którzy kandydowali w wyborach lub zostali wybrani, gdyż mogłoby to także ułatwić wymianę doświadczeń między państwami członkowskimi i instytucjami UE.

31. Podkreśla – jeśli chodzi o wybory do Parlamentu Europejskiego – że mechanizm wprowadzony w dyrektywie europejskiej w celu uniknięcia podwójnego głosowania i kandydowania w wyborach nadal nie jest wystarczający. Popiera w związku z tym zamiar Komisji Europejskiej, aby przygotować nowy wniosek w celu lepszego rozwiązania tego problemu, a jednocześnie upewnić się, że stworzone ustawodawstwo nie stawia nowych przeszkód administracyjnych na drodze do korzystania przez obywateli UE z prawa kandydowania w wyborach do PE w państwie zamieszkania.

32. Podkreśla, jak ważne jest, by z myślą o wyborach europejskich w 2014 r. lepiej uświadomić wszystkim obywatelom UE, jakie są ich prawa oraz jakie prawa wyborcze im

przysługują w państwie członkowskim, na którego terytorium mieszkają, oraz ułatwić korzystanie z tych praw.

33. Sądzi, że europejskie partie polityczne odgrywają kluczową rolę w rozbudzaniu europejskiej świadomości politycznej oraz wyrażaniu politycznej woli obywateli UE, że powinny stanowić łącznik między polityką krajową a europejską oraz że wyrażają zdanie obywateli i umożliwiają prowadzenie otwartej debaty nad sprawami europejskimi, wspierając interakcje między różnymi szczeblami systemu wielopoziomowego sprawowania władzy w Unii Europejskiej. Zachęca zatem europejskie partie polityczne do nasilenia działań i opracowania nowych środków rozbudzania świadomości politycznej, na przykład poprzez wystawianie w wyborach do Parlamentu Europejskiego wiodących kandydatów na najważniejsze urzędy europejskie lub poprzez zgłaszanie transnarodowych list w tychże wyborach.

Programy finansowe UE wspierające obywatelstwo europejskie

34. Sądzi, że ważne jest, by podnieść świadomość obywateli UE na temat ich statusu prawnego⁽¹¹⁾ oraz praw i obowiązków wynikających z obywatelstwa europejskiego, a także wesprzeć możliwości oferowane przez projekty i fundusze europejskie służące rozpowszechnianiu informacji za pośrednictwem konferencji, seminariów, szkoleń, wymiany sprawdzonych rozwiązań oraz wspólnych działań, a w szczególności przez programy „Prawa podstawowe i obywatelstwo” i „Europa dla obywateli”. Zachęca samorzady lokalne i regionalne do aktywnego udziału w projektach transgranicznych oraz partnerstwie miast.

35. Sądzi, że programy europejskie, które przyczyniają się do wzmocnienia obywatelstwa UE, to programy, których celem jest wsparcie w państwach członkowskich działań propagujących wiedzę o prawie europejskim i europejskich strategiach politycznych oraz służących ich wdrażaniu, stymulowanie współpracy transgranicznej oraz zwiększenie wiedzy o różnych dziedzinach działania.

36. Zwraca ponownie uwagę na użyteczność wspierania różnych form współpracy terytorialnej, pozwalających realizować projekty i działania, których celem jest nadanie konkretnego kształtu obywatelstwu europejskiemu i ograniczenie obciążeń i utrudnień administracyjnych.

37. Podkreśla, że należy przyjąć prostsze i skuteczniejsze podejście do finansowania programów związanych z obywatelstwem UE, lepiej określić priorytety w powiązaniu z priorytetami politycznymi oraz dbać o rozpowszechnianie rezultatów projektów, aby zwiększyć wiedzę na ich temat. Sądzi, że do osiągnięcia celów strategicznych i politycznych niezbędne jest wspieranie szkolenia i podnoszenia świadomości, wzmocnienie sieci i ułatwienie współpracy transgranicznej. Akcentuje ponadto znaczenie zwiększenia atrakcyjności programów na rzecz obywatelstwa europejskiego dzięki poprawie działań promocyjnych i informacyjnych w państwach członkowskich.

⁽¹¹⁾ CdR 355/2010.

Znaczenie kształcenia i młodzieży dla aktywnego obywatelstwa europejskiego

38. Podkreśla, że w ramach intensyfikacji działań informacyjnych oraz wykorzystywania projektów europejskich należy także zwrócić większą uwagę na młodzież poprzez włączenie w działania szkół i szkół wyższych. W opinii z inicjatywy własnej Komitet Regionów położył szczególny nacisk na promowanie czynnego zaangażowania obywatelskiego młodzieży poprzez edukację⁽¹²⁾.

39. Zwraca uwagę na kluczową rolę polityki edukacyjnej w informowaniu obywateli europejskich, a w szczególności młodzieży, o idei obywatelstwa europejskiego i o związanych z nim prawach. Podkreśla, że wkład tej polityki w promowanie wielojęzyczności i mobilności uczniów, studentów, wykładowców i nauczycieli powinien być wyraźnie większy.

40. Uważa, że ważne jest, by młodzi ludzie byli dobrze poinformowani, aby stali się świadomymi obywatelami-wyborcami, zatem niezbędne jest wyjaśnienie im celu i znaczenia udziału w wyborach.

41. Zwraca uwagę na duże doświadczenie Rady Europy w dziedzinie edukacji dzięki sprzyjaniu tworzeniu sieci i zaleca prowadzenie współpracy i wymiany doświadczeń także na podstawie działań realizowanych przez Radę Europy w tej dziedzinie.

42. Jest przekonany, że kampanie informacyjne mogą poprawić świadomość praw wynikających z obywatelstwa europejskiego i zwiększyć liczbę obywateli uczestniczących w wyborach oraz że istotną rolę odgrywa tu partnerska współpraca ze szkołami i szkołami wyższymi oraz innymi instytucjami edukacyjnymi. Zauważa, że studenci z innych państw UE często uczęszczają na zajęcia w szkołach wyższych w ramach programów wymiany i że w ten sposób można by zachęcić ich do korzystania z przysługujących im praw wyborczych.

Propozycje mające na celu zwiększenie frekwencji wyborczej

43. Podkreśla, że praktyka pokazuje, iż organizowanie jednocześnie wyborów parlamentarnych oraz wyborów do samorządów lokalnych i regionalnych może się przełożyć na wyższą frekwencję wyborczą⁽¹³⁾.

44. Przywołuje swą opinię w sprawie planu działania służącego realizacji programu sztokholmskiego⁽¹⁴⁾ i ponownie zachęca wszystkie zainteresowane podmioty do przeanalizowania sposobów, które umożliwiłyby obywatelom UE większy udział w wyborach organizowanych na terytorium zamieszkiwanego przez nich państwa.

45. Zauważa, że obowiązujące prawo europejskie nie zakłada pełnej harmonizacji krajowych ordynacji wyborczych, zwłaszcza w odniesieniu do ustawodawstwa regulującego udział w wyborach lokalnych i europejskich. W związku z tym Komitet Regionów, w duchu zasady pomocniczości, zwraca się do państw

członkowskich, aby z myślą o zapewnieniu możliwości korzystania z praw wyborczych, umożliwiły uczestnictwo nie tylko w wyborach lokalnych, ale także regionalnych.

46. Deklaruje swą gotowość, by aktywnie wspierać rozwój europejskiej inicjatywy obywatelskiej „*Let me vote*”.

47. Proponuje, by z należyтым poszanowaniem zasady pomocniczości państwa członkowskie rozważyły środki, które umożliwiłyby powiązanie terminów wyborów samorządowych z wyborami do Parlamentu Europejskiego. Uważa, że mogłoby to uwrażliwić obywateli UE na wpływ wyborów lokalnych i regionalnych na ich codzienne życie.

48. Uznaje różnorodność struktur samorządów terytorialnych poszczególnych państw członkowskich oraz fakt, że stanowi to odzwierciedlenie różnych tradycji prawnych i administracyjnych.

49. Zgadza się z Parlamentem Europejskim, iż należałoby przenieść wybory europejskie z czerwca na maj, i sądzi, że miałyby to pozytywny wpływ na frekwencję wyborczą.

50. Uważa, że istotne jest, by bardziej uświadamiać obywatelom europejskim mechanizm wyborów oraz zwiększać ich zainteresowanie wyborami i motywację do wzięcia w nich udziału. Zgodnie z zasadą pomocniczości i w celu zwiększenia frekwencji wyborczej zaleca państwom członkowskim, by zastanowiły się w dalszej perspektywie nad zasadnością i ewentualnie sposobami poprawy dostępności procesu wyborczego, np. poprzez głosowanie z wyprzedzeniem, głosowanie elektroniczne lub wprowadzenie mobilnych urn wyborczych. Należy przy tym również uwzględnić postanowienia Konwencji praw osób niepełnosprawnych ONZ, która opowiada się za kompleksowym dostępem bez barier także w odniesieniu do wyborów.

51. Przyjmuje do wiadomości, że mimo konkretnych działań podjętych w celu informowania obywateli UE o ich prawach wyborczych, wciąż widoczne są znaczne różnice, jeśli chodzi o frekwencję wyborczą. Komitet zaleca więc, by z myślą o propagowaniu praw wyborczych wspierać i pogłębiać wymianę doświadczeń w zakresie dobrych praktyk władz lokalnych i regionalnych.

52. Stwierdza, że powiązanie koncepcji obywatelstwa europejskiego z wymiarem lokalnym i regionalnym oraz uświadomienie obywatelom znaczenia samorządności terytorialnej w europejskim procesie decyzyjnym przyczyni się do wypełnienia lokali wyborczych.

53. Uważa, zgodnie ze swą opinią w sprawie sprawozdania na temat obywatelstwa UE z 2010 r., że ważne jest także wzmocnienie praw politycznych obywateli państw trzecich. W wielu państwach członkowskich UE obywatele państw trzecich mają czynne i bierne prawo wyborcze w wyborach lokalnych i regionalnych. Prawdopodobnie skutkuje to większym zainteresowaniem wyborami wszystkich obywateli zagranicznych, co z kolei prowadzi do zwiększonego popytu na materiały informacyjne w różnych językach.

⁽¹²⁾ CdR 173/2007.

⁽¹³⁾ Na przykład w Berlinie, będącym także krajem związkowym, w Rzymie w 2008 r., w Koblencji w 2009 r. i w Wielkiej Brytanii w 2010 r.

⁽¹⁴⁾ CdR 170/2010.

54. Zaleca, by dążyć do nawiązania szeroko zakrojonej współpracy między instytucjami europejskimi, ich przedstawicielami, centrami Europe Direct, samorządami lokalnymi i regionalnymi, organizacjami społeczeństwa obywatelskiego oraz partnerami gospodarczymi i społecznymi i w ten sposób sprawić, by wszyscy obywatele UE w wieku uprawniającym do głosowania mieli odpowiednią wiedzę o swych prawach i sposobach korzystania z nich.

55. Podkreśla znaczenie stosowania języka prostego, zrozumiałego dla obywateli w kampaniach uświadamiających, informacyjnych i edukacyjnych opracowywanych w ramach Europejskiego Roku Obywateli wspólnie przez samorzady lokalne

i regionalne, organy administracji rządowej, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i media. Publikacje i dokumenty informacyjne powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych UE.

56. Sądzi, że niezbędna jest intensywniejsza współpraca między instytucjami europejskimi, państwami członkowskimi i samorządami terytorialnymi a mediami. Komitet Regionów mógłby zorganizować konkurs, w którym nagradzano by najbardziej przyjazne obywatelom artykuły i relacje w mediach na temat wyborów, korzystania z praw wyborczych i różnych etapów procesu wyborczego.

Bruksela, 31 stycznia 2013 r.

Przewodniczący
Komitetu Regionów
Ramón Luis VALCÁRCEL SISO
